

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

בפני: כב' השופטת פאני גילת כהן

תובע

אלמוני

מיוצג ע"י עו"ד עמית בן גל

נתבעים

1. פלוני

מיוצג ע"י עו"ד בעז בן צור ו/או דקלה סירקיס

2. חברה פלונית

מיוצגת ע"י עו"ד איתן לירז ואח'

3. פלונית

מיוצגת ע"י עו"ד אייל אברמוב ואח'

פסק דין

"טובת החברה איננה בהכרח טובת כלל חבריה..."

(השופט שמגר, ע"א 468/89 קינדרמן נ' בורסת היהלומים, פ"ד מה(5)177

זכות העיון של בעל מניה במסמכי התאגיד – קווים לדמותה.

בכך יעסוק פסק הדין שלפנינו.

רקע כללי

1

1. התובע והנתבעים 1 ו-3 (להלן בהתאמה: "נ.", "ח.") הם שלושה מבין ששת ילדיהם של מ. ו-א.

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

א. ... (להלן בהתאמה: "מ.", "א.").

2. הנתבעת 2, (להלן: "החברה") היא חברה אשר הוקמה על ידי מ. והוא בעל השליטה בה ומחזיק ב- 9,999 מתוך 10,000 מניותיה המונפקות בעוד התובע מחזיק במניה הנותרת (כך עפ"י הרישום לפחות), ומשמשת כחברת אחזקות של אשכול חברות אשר עיסוקן הוא בענף ה....

3. למרבה הצער, בשנת 2016 לערך חלה התדרדרות קשה במצבו הבריאותי של מ., ובתוך כך איבד הוא את כשרותו המשפטית. כתוצאה מכך פרץ סכסוך מר ומסועף בין ילדיו לבין עצמם ובינם לבין אמם-יולדתם, א., עת חלק מילדיו הנצים הם הצדדים בהליך דנא.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

4. בית משפט זה נדרש כבר, דן והכריע במספר הליכים הקשורים בעניינה של משפחת ...

כמפורט להלן:

א- עתירה למינוי אפוטרופוס לכלל ענייניו של מ. (א"פ 16-12-48420) - במסגרת הליך זה ניתן ביום 03.11.2019 פסק דין חלקי ונקבע בו, בין השאר, כי נוכח מצבו של מ. אין מנוס ממינוי אפוטרופוס עבורו. כן נקבע, כי בשים לב להיקף ואופי רכושו יש לפצל ההכרעה בעניין האפוטרופוסות כך שבמסגרת אותו פסק דין מונתה ח. כאפוטרופה לענייניו הרפואיים והאישיים ולענייני הרכוש הפרטי שלו. עוד נקבע, כי ההכרעה בכל הנוגע לניהול רכושו העסקי תינתן במאוחד עם זו הנוגעת לתוקפו של ייפוי הכוח אשר ניתן על ידו לשלושה מילדיו בכובעו כבעל המניות והשליטה בחברה טרם איבד כשרותו המשפטית.

ב- עתירה לצו מניעה אשר יאסור השימוש בייפוי הכוח שניתן ע"י מ., כאמור, לשלושת ילדיו (תמ"ש 16-12-57254) – נ., ח. ו-... להופיע ולחתום במקומו ובשמו בישיבות האסיפה הכללית של החברה ובהודעה על מינוי הדירקטורים בה (להלן: "ייפוי הכוח"). במסגרת ניהול ההליך הוריתי על מינוי משקיף לשם פיקוח על ניהול החברה בצל המחלוקות והיריבות בין ילדיו של מ., ובפסק הדין שניתן ביום 08.12.2019 נקבע, כי ייפוי הכח תקף; כן הוריתי במסגרתו על המשך ניהול החברה בידי ילדיו של מ. ועל מינוי המשקיף כדירקטור וכמורשה חתימה. יוער, כי ערעור על פסק הדין תלוי ועומד בבית המשפט המחוזי.

ג- תביעת א. לפסק דין הצהרתי לפיו היא בעלת מחצית מן הרכוש שנצבר בתקופת נישואיה למ. על שמו מכוח חזקת השיתוף (תלה"מ 17-07-39149) – ביום 20.02.2020 ניתן פסק דין ובו נתקבלה תביעתה.

ד- להשלמת התמונה יצוין, כי בעוד בית המשפט יושב על המדוכה ועסוק בכתיבת פסק דין זה, נפתחו שני הליכים נוספים בעניין ניהול החברה, האחד ע"י המשקיף והשני ע"י א. מכתבי בי הדין שהוגשו במסגרתם עולה, על פניו לפחות, כי לא זו בלבד שהיריבות בין בני המשפחה לא שככה עם מתן פסק הדין הנ"ל, כי אם הולכת ומחריפה, וכפי הנראה מתעוררים בעטיה קשיים רבים בניהול החברה. במסגרתם דווח לבית המשפט, כי עקב חילוקי דעות קשים בינו ובין הנתבעת 3, התפטר הנתבע 1 מתפקידו כמנכ"ל החברה.

5. כעת מונחת לפתחו של בית משפט זה ההכרעה בהליך דנא.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

6. תובענה זו נפתחה תחילה כהמרצת פתיחה בבית המשפט המחוזי בתל אביב תוך שהוגשה כנגד חברת ... (להלן: "החברה"), נ., ששימש במועד הגשתה כמנכ"ל החברה, ח., ששימשה במועד הגשתה כסמנכ"לית החברה, עו"ד ..., המשמש כיועצה המשפטית של החברה ורו"ח ..., המשמש כרואה החשבון שלה.
7. במסגרת דיון מיום 21.12.2017 אשר התנהל בבית המשפט המחוזי בתל אביב בפני כב' השופט גייפמן, נמחקו עו"ד ... ורו"ח ... כצדדים להליך בהסכמת התובע.
8. ביום 27.12.2017 ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי המורה על העברת ההליך דנא לדיון בפני בית משפט זה, על מנת שכלל ההליכים בעניינה של משפחת ... יתבררו בפני מותב אחד כמתחייב בדיון.
9. שעה שעל פי סדרי הדין הנוהגים בבית משפט זה, אין מתבררים בו הליכים במתכונת של המרצת פתיחה, ניתנה ביום 26.01.2018 החלטה בה הובהר, כי ההליך יתברר בהתאם לסדרי הדין הרגילים וההליך נקבע לשיבת קדם משפט בפניי. לפיכך ולמען הסדר הטוב יובהר, כי ההתייחסות אל כתבי בי הדין להלן תהא כאל כתב תביעה וכתבי הגנה ולא עפ"י כותרתם במקור, עת הוגשו, כאמור, במסגרת הליך של המרצת פתיחה.
10. ביום 05.07.2018 התקיימה לפניי ישיבת קדם משפט ארוכה ובסופה נקבעו גדרי המחלוקת שבלב ההליך דנא לאמור: **"בשים לב לטענות אשר הועלו הן מן הבחינה העובדתית והן מהבחינה המשפטית, אכן אין מקום לבירור עובדתי רחב היקף ויש לצמצמו לשאלת ההשתק והמניעות, תום הלב בהגשת התביעה ומטרת העיון והיקף העיון על רקע הנסיבות ושאלת שיעור ההחזקה של התובע במניות החברה והשלכותיה"** (עמ' 31 לפרוטוקול הדיון שי' 6-9). כן ניתנה הוראה לתיקון כותרת התביעה, ושורייך עבור הצדדים מועד לשמיעת הוכחות.
11. ביום 19.12.2019, משבירור ההליך התעכב עקב דחיות של מועדי הדיון לבקשת הצדדים, ניתנה החלטה המורה להם להציג עמדתם בשאלת הצורך בשמיעת הוכחות בהליך או שמא מסתפקים הם בהשלמת טיעוניהם בכתב ומתן הכרעה על יסוד החומר המונח בפני בית המשפט.
12. לאחר שהתקבלה הסכמה של כל הצדדים להליך למתן הכרעה בלא צורך בקיום הוכחות, ניתנה ביום 05.01.2020 החלטה המורה על הגשת סיכומים בכתב.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

הצדדים פעלו בהתאם.

טענות הצדדים

טענות התובע

13. התובע מחזיק במניה אחת מתוך ההון המונפק של החברה ומבקש לעיין במסמכי, שעה שלטענתו התברר לו, כי הנתבעים 1 ו-3 מקבלים החלטות שאינן עולות בקנה אחד עם טובת החברה ומושכים מקופתה כספים שלא כדין, בשם מ. אביהם, לכאורה, תוך ניצול העובדה שאין הוא כשיר משפטית, והכל בגיבוי יועצה המשפטי של החברה ורואה החשבון שלה. לדידו, אף מדיווחי המשקיף שמונה ע"י בית משפט זה עולה, כי ניהול ענייניה נעשה במחשכים, בהעדר ממשל תאגידי ובהעדר כל יכולת לפקח אחר הנעשה בה ולבקרו.

14. ייפוי הכח באמצעותו פועלים הנתבעים 1 ו-3 סתום, ורובץ עליהם הנטל להוכיח אופי הפעולות אותן הורשו לבצע באמצעותו. זאת ועוד, עפ"י תקנון החברה, משך תוקפו של כל מינוי שלוח מטעמה מוגבל לתקופת בת 12 חודשים ממועד הינתנו.

15. לא נטען ואף לא הוכח, כי מ. הנחה את הנתבעים 1 ו-3 למנוע ממנו העיון במסמכי החברה. הנתבעים 1 ו-3 החליטו על דעת עצמם למנוע זאת ממנו, ואף החליטו למנות פרקליט שייצג את החברה ויטען זאת בשמה, והכל בלא שהציגו החלטה שנתקבלה בחברה בעניין, פרוטוקול של האסיפה הכללית או ייפוי כח המקנה להם הזכות לעשות כן. כן נמנעו מלהזמין לאסיפה הכללית בעניין חלוקת הדיבידנד, חרף היותו בעל מניה בחברה.

16. לטענת התובע, הזכות לעיון במסמכים כנדרש על ידו מוסדרת בסעיפים 183-190 לחוק החברות, וככזו, על המבקש לשלול אותה רובץ הנטל להוכיח, כי בדין עושה הוא זאת.

17. יש לדחות טענות הנתבעים לפיהן התובע אינו אוחד במניית החברה בהינתן מרשם בעלי המניות המדבר בעד עצמו, ובהינתן כי הם נמנעו מנקיטה בכל הליך שהוא לקבלת סעד בעניין המרשם ותיקונו, על אף שניתנה להם האפשרות לעשות כן במעמד הדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי. אין בהצהרות מ. המופיעות בספרו האוטוביוגרפי כי הוא מחזיק במלוא מניות החברה משום ראיה לכך שהתובע אינו בעל מניה בה. יתרה מכך, בייפוי הכח המדובר צוין, כי מ. הוא בעליהן של 9,999 מהמניות.

18. התובע מעולם לא ביקש להחזיר המניה לחברה או להשתלט עליה, ולא בכדי לא הובאה כל ראיה בעניין זה.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

19. העובדה כי התובע מחזיק במניה אחת בלבד אינה רלוונטית לנדון דדן בשים לב להוראות החוק המעגנות זכותו של כל בעל מניות, ללא קשר לשיעור האחזקות שלו בה, לעיין במסמכיה, גם בהינתן המצב העובדתי המהווה שלב ביניים, אשר עשוי להשתנות לאחר אריכות ימיו ושנותיו של מ.

5

20. התובע מונה המסמכים אשר העיון בהם מבוקש על ידו, ולדידו זכות העיון בהם, ללא יוצא מן הכלל, מוסדרת בדין.

8

21. יש לדחות הטענות לפיהן לא נעשתה מצדו פניה לחברה בעניין טרם הגשת התביעה. לטענתו, הוא עשה כן, אולם זכה לתשובה סתומה מצדה אשר אין מאחוריה ולא כלום. לשיטתו, עצם הגשת התובענה מושא הליך זה מהווה פניה לחברה.

12

22. התובע מכחיש הטענות לפיהן הוא פעל בחוסר תום לב, ואף טוען, כי דווקא הנתבעים 1 ו-3 נוהגים בחוסר תום לב.

15

23. התובע מודה, כי בבעלותו חברת ..., אך לטענתו מדובר בעובדה אשר הייתה ידועה גם למ. טרם איבד כשרותו. עצם היותו בעל חברת בנייה אינה שוללת ממנו הזכויות המוקנות לו בדין כבעל מניה. כך או כך, לדידו, טענה זו יכולה לעמוד לכל היותר בהתייחס לסעיף 185 לחוק החברות, אך לא בעניין זכות העיון בדוחות הכספיים ובפרוטוקולים של האסיפה הכללית ו/או בנוגע לזכות ההצבעה שלו.

21

22 טענות הנתבע 1

24. עילת התביעה, ככל שישנה, היא כלפי החברה ולא כלפיו, ומשכך יש לדחות התביעה כנגדו.

24

25. טענות התובע בדבר ניסיון ההשתלטות שלו, מעשי קנוניה ומשיכות כספים שלא כדין על ידו מקופת החברה הן משוללות יסוד, ואינן אלא ניסיון להסיט הדיון מבירור השאלה שבמחלוקת, דהיינו זכות התובע עפ"י דין ובראי כלל הנסיבות לעיין במסמכי החברה.

27

26. התובע אינו זכאי לעיין במסמכים כמתבקש על ידו נוכח המחלוקת המהותית הנטושה בין הצדדים בעניין נפקות המניה המוחזקת על ידו, ככל שמוחזקת, ושעה שמאז פרישתו מן החברה אין הוא נוהג כבעל מניות בה. בהתנהלות התובע הוא ויתר על זכותו הנדונה, הן במפורש ובכתב עת נטש החברה, והן במשתמע לאור התנהלותו לאורך השנים. לשיטתו, עיתוי הגשת התביעה מעיד על תכליתה האמיתית.

33

34

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

27. טענות התובע לפיהן ישנם אי סדרים בחברה ומבוצעות בה פעולות בלתי תקינות הן מופרכות, שעה שבית המשפט כבר נחשף לאופן בו מנוהלת החברה במסגרת ההליכים הקשורים, ושעה שמונה על ידו משקיף לחברה המפקח על פעילותה. מדיווחי המשקיף עולה, כי אין יסוד לטענות התובע. בית משפט זה עצמו קבע, כי חרף הסכסוך בין בני המשפחה, החברה מתפקדת היטב ופעילותה משיאה רווחים נאים.

28. שעה שהתובע הצהיר במפורש, כי תביעתו אינה נוגעת לתקופת העבר, כי אם עותר הוא במסגרתה לעיון במסמכי החברה "מכאן ואילך", אין הוא רשאי לשוב ולעתור בסיכומיו לעיון במסמכים הנוגעים לתקופת העבר. כן, אין הוא רשאי לעתור לעיון במסמכי החברה מכאן ואילך בלא כל הבחנה, שעה שמדובר בדרישה גורפת ובלתי מידתית, אשר אינה עומדת בדרישות הדין.

29. בנוסף ביקש הנתבע 1 להצטרף לכל טענות החברה באשר הובאו בפני בית המשפט.

טענות הנתבעת 3

30. הנתבעת 3 טוענת להעדר יריבות בינה ובין התובע. לשיטתה, ככל שישנה לתובע עילת התביעה, הרי היא כנגד החברה ולא כנגדה. כן מבקשת היא להצטרף למלוא טענותיה של החברה.

טענות הנתבעת 2 - החברה

31. בהינתן הצהרת התובע לפיה הוא מוותר זכות העיון במסמכי החברה בנוגע לתקופת העבר, הרי שדין התביעה להידחות.

32. הדרישה לעיון במסמכים מכאן ואילך אינה אלא עתירה לקבלת סעד שאין לו זכר בכתב התביעה. לא זו אף זו, מדובר בסעד תאורטי, ביחס לעניינים שטרם באו אל העולם ולהחלטות החברה שטרם נתקבלו, ומשכך יש להחיל על המקרה דנא את כלל אי ההתערבות של בית המשפט בענייני חברה.

33. מכוחו של כלל זה, על בית המשפט להימנע אף מהתערבות בניהולה העצמאי של החברה ובשיקול הדעת של האורגנים המוסמכים בה, כל עוד לא הוכחה במובהק עילה המצדיקה זאת.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

34. הסעד המבוקש- מתן זכות עיון במסמכי החברה מכאן ואילך, דהיינו מתן זכות לקבלת מידע בעניינה של החברה באופן גורף ובלתי מסויג, לא זו בלבד שאינו מעוגן בדין, כי אם נשלל במסגרת סעיפים 184-185 לחוק החברות, לפיהם בהעדר הוראה אחרת בתקנות החברה, מסירת מידע בעניינה לעולם תעשה כפוף לשורה של סייגים ובמתכונת "דו שלבית", דהיינו, ראשית נדרשת בחינה של מטרת הדרישה, ושנית נדרשת בחינת טיבם של המסמכים הספציפיים אשר העיון בהם מבוקש, והאם טמון בהם סוד מסחרי וכיו"ב של החברה או שמא חשיפתם עלולה לפגוע בה.

8

35. התובע איננו ולא היה בעל מניות בחברה. התובע נרשם ככזה בעבר נוכח הדרישה שהייתה אז בדין להחזקת מניות בחברה בידי שניים לפחות, ומטעם זה בלבד.

11

36. התובע טוען, כי הוא מחזיק במניה אחת מתוך 10,000 המניות שהונפקו ע"י החברה (המהווה 0.01% מן ההון המונפק שלה). מנגד טוענת החברה, כי לכל היותר הוא נרשם במרשם בעלי המניות כבעל מניה בלא שלהחזקה זו יש כל משמעות כלכלית שהיא (nominee shareholder).

15

לאורך השנים התובע לא נהג כלל כבעל מניות בחברה, לרבות בתקופה בה כיהן כמנכ"ל וכדירקטור בה. בתוך כך, הוא עצמו אישר לפחות פעמיים חלוקת דיבידנד בסכומי עתק למ. בלבד, כאשר ביחס לחלוקה זו הצהיר מ. שהוא מחזיק במלוא מניות החברה; מאז שהתפטר התובע מן החברה הוא לא דרש לממש כל זכות שהיא העומדת לו כבעל מניות; במסמכים שנחתמו ע"י התובע עצמו טרם פרוץ הסכסוך המשפחתי הוא אינו מופיע כבעל מניות; בספרו האוטוביוגרפי כותב מ., כי הוא מחזיק במלוא מניות החברה.

22

37. על בית המשפט לבחון האם התובע הוא בעל מניות באספקלריה כלכלית, דהיינו לבחון זהותם של מקבלי הדיבידנדים מן החברה וראיות בדבר השקעה בחברה. לשיטת החברה, במקרה דנא אין בידי התובע ראיות לביסוס התשתית הנדרשת להוכחת זיקה כלכלית בינו ובינה.

27

38. עוד ובנוסף טוענת החברה, כי תוך כדי ניהול ההליך, קרסה לחלוטין גרסת התובע. לדידה, התובע שיקר לבית המשפט בעניין מהותי, וטען, כי החברה שבבעלותו אינה מתחרה בה, ברם בעדותו בפני בית המשפט הודה, כי הוא בעליה של חברה מתחרה. שעה שהתובע נתפס בקלקלתו והתברר, כי שיקר לבית המשפט, הרי שיש להחיל בעניין מהימנותו החזקה הראייתית לפיה המשקר בודעין בעניין אחד, יש לראות גרסתו כולה כשקרית.

33

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

39. טענת התובע בדבר היותו בעל מניות נסמכת על הרישום המתנהל במרשם בעלי המניות בחברה, וזאת בשונה מהרישום המתנהל אצל רשם החברות. התובע לא צירף ולו ראשית ראיה לקיומו של מרשם זה.
40. השתק שיפוטי - התובע מושתק ומנוע מלטעון בהליך הנוכחי שהוא בעל מניות בהינתן מצגי השווא שהוא יצר לאורך השנים בפני רשויות המס לפיהם מ. הוא בעל המניות הבלעדי בחברה.
41. השתק מצג - התובע מושתק ומנוע מלטעון כלפי החברה שהוא בעל מניות שעה שלאורך השנים נהג כלפיה כאילו אינו בעל מניות בה, וכמי שאינו רואה עצמו ככזה. כתוצאה ממצג זה, שינתה החברה מצבה לרעה הן מבחינה מהותית בכך ששיתפה פעולה עם הצהרות מ. לפיהן הוא בעל המניות הבלעדי בחברה, על כל המשתמע מכך, והן מבחינה ראייתית עת כיום אין אפשרות להיעזר במ. לצורך הפרכת או אישוש טענת התובע לפיה המצגים כלפי רשויות המס היו כוזבים, וכי דה פקטו מ. אינו מחזיק במלוא המניות בחברה.
42. התביעה לוקה בכשל בסיסי מראשית ניהול ההליך, עת התובע נמנע מהגשת תובענה בעניין עצם הזכות להיחשב כבעל מניה כלפי החברה, אלא פנה בתובענה שעניינה מימוש זכויות כבעל מניה כאילו מעמדו כבעל מניה הוא עובדה ברורה ומוכחת. בקבלת התביעה דנא תהא משום קביעה, דה פקטו, כי התובע הוא בעל מניה בחברה - הכרעה שיש בה לפגוע בהוריו – מ. ו-א. (בעליה של החברה), וזאת בלא שצירפם להליך.
43. על החברה כחברה פרטית מוטלת חובה לוודא, כי המבקשים לממש זכויות כבעלי מניות כלפיה, לרבות זכות לקבלת מידע, הם אכן בעלי מניותיה. מצב דברים שבו התובע הוא בעליו של עסק המתחרה בחברה ואף מעורב בסכסוך משפטי הנוגע לחברה ממחיש את הצורך בהקפדת החברה על מילוי חובתה.
44. התנהלותו הדיונית של התובע פסולה, והגשת התביעה על ידו נגועה בפגמים פרוצדוראליים רבים, לרבות אך לא רק, חוסר תום לב והגשתה בהעדר תשתית ראייתית ומשפטית להוכחתה:
- א- הסעד הנתבע במסגרתה הוא מימוש זכויות כבעל מניה תחת הגשת תביעה להסדרת מעמדו ובלא שצורפו על ידו הצדדים הרלוונטיים לה.
- ב- התובע הצהיר, כי הוא עותר לקבלת הזכות לעיין במסמכי החברה בעתיד, ומשכך התביעה היא למעשה תאורטית, ולכן אין להידרש לה. למרות זאת, שב התובע בסיכומיו על דרישתו לעיין במסמכי העבר.
- ג- התובע העלה בסיכומיו טענות חדשות אשר ממילא אינן רלוונטיות להליך זה.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

- ד- התובע ניסה לצרף להליך ראייה חדשה בשלב הסיכומים, ועשה כן בניגוד לסדרי
הדין ובניגוד להחלטת בית המשפט.
ה- בהינתן שיעור האחזקות של התובע במניות החברה כנטען על ידו, ממילא אין לו
הזכויות המוקנות לבעל מניות ששיעור אחזקותיו הוא גבוה יותר.
ו- התובע נוהג גם בניגוד להוראות סעיף 192 לחוק החברות.

45. למען הזהירות נטען, כי ממילא אין התובע זכאי לקבלת המידע בנוגע לעבר; דרישת העיון
נעדרת ביסוס בדין; חלק מהמסמכים אשר העיון בהם מתבקש ע"י התובע אינם נמנים כלל
עם אלה הנקובים בסעיפים 184 ו/או 185 לחוק החברות המסדירים סוגיה זו. חלקם כלל
אינם מסמכים שלבעל מניות עומדת הזכות לעיין בהם, וחלקם כלל לא ברור האם הם
קיימים.

46. עסקינן בזכות שאינה מעוגנת בדין, ולו היה התובע פונה לחברה כנדרש, היה נענה בהתאם.
47. התובע אינו עומד בתנאי סעיף 184 לחוק החברות. זאת ועוד, עסקינן בדרישה קנטרנית
ומכבידה באורח בלתי סביר.

תשובת התובע

48. אין ולא הוצגה כל מניעות או השתק לדרישתו למימוש זכותו הן על יסוד הוראות החוק והן
על יסוד תקנון החברה.

49. אף המשקיף בדוחות שהוגשו על ידו לבית המשפט הביע עמדתו לפיה הוא בעל מניה ויש
להזמינו לישיבות האספה הכללית של החברה וכפועל יוצא מכך להעביר לעיונו כלל
המסמכים המבוקשים על ידו לשם מימוש זכות ההצבעה שלו.

50. הוא מכחיש הטענה, כי נרשם כבעל מניה נוכח דרישות הדין אותה עת בלבד. לדידו, טענה זו
נסתרת מעצם העובדה, כי על תזכיר ההתאגדות חתומים שני תאגידים.

51. הטענה כי הוא מחזיק במניה אחת מתוך 10,000 ומשכך נשללת ממנו זכות העיון במסמכי
החברה, אינה עולה בקנה אחד עם הוראות התקנון שלה, אשר מכיר בתוקפן של שברי מניות
ומקנה לכל בעל מניה זכות הצבעה. לפי תקנונה של החברה רשאי היה מ. לקבל החלטה על
ביטול סוגי המניות, אך בחר שלא לעשות כן.

52. הטענה כי לא נעשתה פניה מצדו לחברה נסתרת ע"י נספח ח' שצורף לתביעה.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

53. עיסוקו כבעל חברה בענף ה... הוא גלוי וידוע ואינו בבחינת סוד, ויתרה מכך – הוא עוסק באופן עצמאי בענף ה... בידיעת מ. מאז השתלב בחברה ותוך כדי העבודה בה.
54. הטענות כנגדו הועלו רק לאחר שהוזמן לכהן כמנכ"ל משותף עם הנתבע 1.
55. סיכומי הנתבע 1 הוגשו לאחר שחדל מכהונתו כמנכ"ל החברה, ומשכך לא ברור מדוע הוגשו כלל והבסיס המשפטי להגשתם.

דיון והכרעה

56. זכות העיון של בעל מניות במסמכי החברה מעוגנת בסעיפים 184, 185 ו-187 לחוק החברות תשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"), אשר יצוטטו להלן:

"184. הזכות למידע

לבעלי מניות זכות עיון במסמכי החברה המפורטים להלן:

- (1) פרוטוקולים של האסיפות הכלליות, כאמור בסעיף 90;
- (2) מרשם בעלי המניות ומרשם בעלי המניות המהותיים כאמור בסעיף 129;
- (3) מסמך שברשות החברה, כאמור בסעיף 185;
- (4) תקנון ודו"חות כספיים כאמור בסעיף 187;
- (5) כל מסמך שעל החברה להגיש לפי חוק זה ולפי כל דין לרשם החברות או לרשות לניירות ערך, העומד לעיון הציבור ברשם החברות או ברשות ניירות ערך, לפי העניין."

185. עיון במסמכי החברה

- (א) בעל מניה זכאי לדרוש מהחברה, תוך ציון מטרת הדרישה, לעיין בכל מסמך הנמצא ברשות החברה בכל אחד מאלה:
- (1) מסמך הנוגע לפעולה או לעסקה הטעונה אישור האסיפה הכללית לפי הוראות סעיפים 255 ו-268 עד 275;
 - (2) בחברה פרטית – אם הדבר נדרש לצורך קבלת החלטה בנושא שעל סדר יומה של האסיפה הכללית של החברה.
- (ב) החברה רשאית לסרב לבקשתו של בעל מניה אם לדעתה הבקשה הוגשה שלא בתום לב או שיש במסמכים הנדרשים סוד מסחרי או פטנט, או שגילוי המסמכים עלול לפגוע בדרך אחרת בטובת החברה.

187. הזכות לקבל תקנון ודו"חות כספיים

- (א) כל בעל מניה זכאי לקבל מהחברה, לפי בקשתו, העתק מהתקנון וכן, בחברה פרטית, לקבל העתק מהדו"חות הכספיים, כאמור בסעיף 173(ד)."

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

57. סעיף 183 לחוק החברות קובע כי "זכויותיו וחובותיו של בעל מניה הן כקבוע בחוק זה, בתקנות החברה ולפי כל דין".

מכאן, שעל היחסים בין בעל מניה ובין החברה חלות הוראות חוק החברות ולצדן נורמות מן המשפט האזרחי הכללי ובכלל זה חובת תום הלב וההגינות המוחלטות מכוח הוראת סעיף 61 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973.

58. חובת תום הלב החלה על בעל מניה, לרבות בכל הנוגע למימוש זכויותיו ככזה, מעוגנת כמובן גם בחוק החברות בסעיף 192 בו: "(א) בעל מניה ינהג בהפעלת זכויותיו ובמילוי חובותיו כלפי החברה וכלפי בעלי המניות האחרים בתום לב ובדרך מקובלת, וימנע מניצול לרעה של כוחו בחברה, בין השאר, בהצבעתו באסיפה הכללית ובאסיפות סוג, בעניינים האלה:

(1) שינוי התקנון;

(2) הגדלת הון המניות הרשום;

(3) מיזוג;

(4) אישור פעולות ועסקאות הטעונות אישור האסיפה הכללית לפי הוראות סעיפים 255 ו-268 עד 275;

(ב) בעל מניה ימנע מלקפח בעלי מניות אחרים.

(ג) על הפרת הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יחולו הדינים החלים על הפרת חוזה, בשינויים המחויבים, ועל הפרת הוראת סעיף קטן (ב), יחולו גם הוראות סעיף 191, בשינויים המחויבים".

59. באשר לאופי הזכות הנדונה כבר נקבע, כי זכות העיון של בעל מניות במסמכי החברה אינה מוחלטת ונעדרת גבולות וסייגים מעצם החזקתו במניותיה, שהרי החברה היא אישיות נפרדת מבעלי מניותיה וזכות זו אינה נגזרת מ"בעלותו" בחברה, אלא מהוראות הדין ומהוראות תקנונה של החברה: "אזכיר, כי תחת הסברה לפיה הזכות של בעלי מניות בחברה פרטית לעיין במסמכי החברה היא זכות מוחלטת מעצם החזקתם במניות החברה, המודל שהתקבל בחקיקה הוא מודל מצומצם, והוא נובע מהאישיות המשפטית הנפרדת של החברה: 'לאור עקרון אישיותה המשפטית הנפרדת של חברה מבעלי מניותיה, אין מקום לדבר על זיקה קניינית ישירה בין רכוש החברה לבין בעלי מניותיה של החברה. במילים אחרות, בעל המניות בחברה אינו הבעלים של החברה. בעל המניות הוא הבעלים של המניה המקנה זכויות בחברה. המניה מהווה אם כן את החוליה המקשרת בין בעל המניות לבין החברה, המגדירה וקובעת את זכויותיו של בעל המניות בחברה לרבות זכותו לעיין במסמכיה ולקבל מידע אודותיה. לפיכך, ניתן לומר כי אין לבעל המניות זכות לעיין במסמכי החברה מכוח היותו 'בעלים' של החברה וזכויותיו נגזרות על פי הדין ועל פי התקנון" (יורם דנציגר, הזכות למידע אודות החברה, 17-16(2000)).

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

- 1 (ההדגשות אינן במקור- פ.ג.כ; רע"א 6830/15 פלוני נ' פלונית, פורסם במאגרים
2 האלקטרוניים וכן ה"פ (ת"א) 1120/07 יוסף רוגוזינסקי נ' א. תק אלקטרוניקה
3 ותקשורת לישראל בע"מ, פורסם במאגרים האלקטרוניים).
- 4 60. **בפרשת אילן** מובהרת ע"י בית המשפט המחוזי (כב' השופט גרוסקופף) התכלית החקיקתית
5 שמאחורי ההסדר הקבוע בסעיפים 184-185 לחוק החברות, תוך שהוא מדגיש, כי המודל
6 האמריקאי התומך בזכות עיון גורפת לא התקבל ע"י המחוקק הישראלי, ודה פקטו נקבעה
7 זכות עיון מצומצמת וממוקדת יותר המוסדרת באמצעות מודל דו שלבי. המודל הדו שלבי
8 מחייב את בעל המניה הדורש זכות עיון להבהיר כבר בשלב הראשון, כי המידע הנדרש נחוץ
9 לצורך קבלת החלטה בעניין ספציפי העולה לדיון באסיפה הכללית, וככל שהוא עומד
10 בדרישה זו, מגיע השלב השני בו החברה רשאית לסרב לדרישתו, אם מקורה הוא בחוסר
11 תום לב, אם היא עלולה לפגוע בחברה או עלולה לחשוף סוד מסחרי או פטנט שלה.
- 12 (ה"פ (מרכז) 3816-05-08 **דבורה אילן נ' מיכאל אילן**, פורסם במאגרים
13 האלקטרוניים; להלן: "**פרשת אילן**").
- 14 61. על פניו ולפי לשונם של סעיפים 184 ו-185 לחוק החברות ישנה הבחנה בין מסמכים שונים
15 של החברה בכל הנוגע לזכות העיון של בעל מניות בהם. בפרשת אליוב התייחס בית המשפט
16 המחוזי (כב' השופטת שטמר) להבחנה זו ולתכליתה: "**עולה, אפוא על פי לשון הסעיפים, כי**
17 **לבעל מניה קיימת זכות עיון בלתי מותנית בשיקול דעת של הדירקטורים באשר לדוחות**
18 **כספים, לתקנון ולמסמכים שיש להעבירם לרשם החברות (סעיף 173 - הקובע חובה**
19 **סטטוטורית על הדירקטוריון להביא את הדוחות הכספיים בפני האסיפה השנתית, ע.ב. -**
20 **ו-184). מנגד, עיון במסמכים אחרים מותנה בציון המטרה לשמה מעוניין בעל המניות**
21 **לעיון בהם, ועל הדרישה לעיון להיות 'תמת לב'. הדירקטורים רשאים לסרב לבקשה כזו**
22 **אם היא איננה תמת לב, או שהגילוי עלול -להביא לגילוי סוד מסחרי או פטנט, או לפגוע**
23 **בדרך אחרת בחברה (סעיף 185(ב) לחוק החברות). זאת, כדי שיישמר האיזון שבין הצורך**
24 **של בעל המניות להידרש למידע מהחברה, על מנת שיוכל לממש את זכותו להשתתף**
25 **באסיפות הכלליות ולהצביע בהתאם לעמדתו, לבין הצורך להגן על החברה מפני מצב בו**
26 **ינצל בעל המניות את המידע לטובתו האישית, שאינה עולה בקנה אחד עם טובת החברה**
27 **(ד"ר י' דנציגר, הזכות למידע אודות החברה (התש"ס-2000), 9)**"
- 28
29
- 30 (ה"פ (חיפה) 117/05 עו"ד אביגדור אליוב נגד נחמה גרונוביץ, פורסם במאגרים
31 האלקטרוניים; להלן: "**פרשת אליוב**").
- 32
33 62. לא כך הוא באשר לזכות העיון מכוח הוראת סעיף 185 לחוק החברות, אשר לפי לשונו אינה
34 מוחלטת ומותנית בקיומה של זיקה בינה ובין מילוי חובותיו של בעל המניות בכובעו זה.
35 בעניין זה ראו גם את שנקבע ע"י בית המשפט המחוזי בפרשת אילן: "**על-פי סעיף**
36 **185(א)(2) לחוק החברות, הרי שלבעל המניה עומדת זכות קבלת המידע רק 'אם הדבר**

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

נדרש לצורך קבלת החלטה בנושא שעל סדר יומה של האסיפה הכללית של החברה'. גם אם עומד המסמך המבוקש בתנאי זה, עדיין קובע סעיף 185(ב) לחוק החברות כי החברה רשאית לסרב לבקשתו של בעל המניה, 'אם לדעתה הבקשה הוגשה שלא בתום לב או שיש במסמכים הנדרשים סוד מסחרי או פטנט, או שגילוי המסמכים עלול לפגוע בדרך אחרת בטובת החברה'" (להרחבה בדבר הרציונל שמאחורי בחירת המחוקק במודל מצומצם זה ראו פסק דינו של בית המשפט המחוזי בפרשת אילן הנ"ל).

וכן: "זכות העיון מכוח סעיף 185(א)(2) (להלן: החלופה השנייה) נועדה להבטיח את זכות בעלי המניות בחברה 'לקבל החלטה מושכלת, על בסיס מידע מלא ומדויק, כיצד להצביע באסיפה הכללית' (יורם דנציגר הזכות למידע אודות החברה 269-270 (2000); להלן: דנציגר) – והיא מוגבלת, אפוא, למצבים בהם האסיפה הכללית עומדת להכריע בנושא מסוים (ראו ה"פ (מחוזי מרכז) 3816-05-08 אילן נ' אילן, [פורסם בבנו] פסקאות 17-20 (25.7.2010))" (רע"א 981/18 קידוחי מוסא בע"מ (דרייל קינג) נ' עלי בדארנה, פורסם במאגרים האלקטרוניים).

63. עניינו הרואות, אפוא, כי זכות העיון מכוח הוראת ס"ק 185 (א) לחוק החברות היא מוגבלת, מצומצמת וקונקרטית, וגם מקום בו דרישתו של בעל המניות לממשה עומדת בתנאיה, הרי שבס"ק 185(ב) לחוק מסורה לחברה הזכות לסרב לה מחמת היותה נגועה בחוסר תום לב, או שכרוכה בה פגיעה בסוד מסחרי או פטנט של החברה או פגיעה בדרך אחרת בטובתה.

64. בפרשת אליוב מבהיר עוד בית המשפט המחוזי, כי יש להימנע מאכיפה של זכות זו לשם סיפוק יצר הסקרנות גרידא, ויש לאכפה למען מטרה נאותה, תוך שהודגש על ידו, כי ככל שהמניע לדרישת בעל המניות למימוש הזכות הוא עוין או עלול להזיק לחברה, לא תאכף הזכות ולא יותר העיון המבוקש: "הדרישה בסעיף 185 דומה לתנאי המצוי במשפט המקובל האמריקאי, לפיו זכות העיון תינתן, אם היא נדרשת לצורך 'מטרה נאותה' (ראו בספרו של דנציגר, עמ' 23). על בעל המניות לציין לשם מה נדרש העיון, והזכות לא תוכר אם היא מתבקשת לשם סקרנות בלבד (שם, 24). אם המניע של בעל המניות הוא עוין או מזיק לחברה, לא תותר זכות העיון. כך גם אם בעל המניות פועל עבור עסק מתחרה לעסקה של החברה, אם כי אין בעצם העובדה שבעל המניות הוא בעל עניין אישי בעסק המתחרה, בסיס מספיק כדי לשלול את זכות העיון ממנו".

ומן הכלל אל הפרט

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

65. טרם אדרש להכרעה לגופם של דברים יובהר, כי לא מצאתי להידרש במסגרת ההליך דנא לשאלה האם התובע הוא בעל מניה אחת בחברה, אם לאו.

כידוע, עניינו של הליך זה אינו בשאלה זו, וממילא כל הכרעה בה דינה להתברר במסגרת ההליך בו בעל השליטה בחברה המחזיק ברובן המכריע של מניותיה – מ. (ועקב מצבו - חליפו) הוא צד לו.

ההליך דנא נפתח כהמרצת פתיחה, כזכור, כאשר הנחת העבודה שבבסיסו היא שהתובע הוא אכן בעל מניה בחברה כמצוין במרשם בעלי המניות. ככל שהנתבעים מעוניינים להוכיח, כי תוכן המרשם אינו עולה בקנה אחד עם העובדות, היה עליהם לנקוט בהליך נפרד, ובפרט דברים אמורים שעה שנושא זה הועלה במסגרת הדיון מיום 21.12.2017 והם מצדם הודיעו, כי ישקלו מינוי אפוטרופוס ל-מ. לצורך הגשת תביעה בעניין זה (ראו עמ' 4 ש' 24-26 לפרוטוקול הדיון מיום 21.12.2017), אולם בסופו של יום בחרו שלא לעשות כן. זאת ועוד, ואפילו נניח, לצורך הדיון בלבד, כי ניתן היה במקרה דנא להגמיש הפרוצדורה, הרי שעסקינן בשאלה שבעובדה, ומשעה שהצדדים כולם ויתרו על ניהול הוכחות בהליך ועל הבאת ראיות לפני בית המשפט, הרי שהנתבעים זנחו בכך טענתם בעניין, וחזקה היא, שהמרשם תקין.

66. לשיטתי, די בתשתית הראייתית אשר הונחה לפניי, לרבות תדפיס המרשם שצורף כנספח א' לכתב התביעה, ייפוי הכח בו צויין כי מ. הוא בעליהן של 9,999 מהמניות (נספח ד' לבקשה/כתב התביעה), פרוטוקולי האסיפה הכללית בדבר חלוקת הדיבידנדים בהם מופיע התובע כבעל מניה (נספח 1 לכתב ההגנה של החברה) ודיווח המשקיף מיום 20.11.2017 שהוגש במסגרת ההליך הקשור לפיו התובע הוא בעל 0.01% ממניות החברה כדי לקבל את הנחת העבודה של התובע לפיה הוא מחזיק במניה אחת של החברה, וזאת מבלי לטעת מסמרות ולקבוע ממצאים בשאלת היות התובע בעל מניה אם לאו, ככל שיתנהל הליך בעניין זה בעתיד.

טענות הנתבעים בעניין התנהלותו התובע אשר יש בה, לשיטתם, להעיד כי הוא ויתר על המניה שברשותו, אין די בהן כדי לקבוע ממצאים בעניין בעלותו בה, גם לא באופן אינצידינטלי. ההתייחסות לטענות אלו תובא בהמשך, אגב הדיון בטענת הנתבעים בדבר המניעות וההשתק החלים על התובע בהקשר בו עסקינן.

67. יובהר עוד, כפי שיפורט להלן, כי לא מצאתי שיש לאפשר לתובע העיון במסמכים המבוקשים, גם אם הוא אכן בעל מניה אחת ממניות החברה, ולכן ממילא מתייתר הצורך להידרש במסגרת ההליך דנא לשאלה האם הוא אכן בעליה, אם לאו.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

- 1
2 68. עוד מצאתי להבהיר, כפי שעולה בבירור מהוראות הדין באשר הובאו לעיל, כי זכות העיון,
3 ככל שהיא נתונה לתובע, היא כלפי החברה בלבד.
4 69. לפיכך הצדק הוא עם הנתבעים 1 ו-3, וכלל לא היה מקום להגיש התביעה כנגדם מחמת העדר
5 יריבות בין התובע ובינם ומחמת העדר עילה.
6
7 70. טענות התובע בדבר התנהלות כזו או אחרת של הנתבעים 1 ו-3 באמצעות יפוי הכח המקימה,
8 לשיטתו, עילת תביעה כנגדם, אין מקומן להתברר במסגרת הליך זה שעניינו, כידוע, הוא
9 מימוש זכות העיון של בעל מניות במסמכי החברה.
10
11 71. למותר להעיר בהקשר זה, כי, כאמור, במסגרת הליך נוסף שנוהל לפניי ונסוב סביב ניהול
12 החברה נוכח נבצרותו של מ., מונה רו"ח כמשקף מטעם בית המשפט, שתפקידו הוא פיקוח
13 על ניהול החברה, ובסופו של הליך ניתנו לו גם סמכויות ביצוע, ומשכך ברי, כי עניין זה לא
14 נזנח כלל ועיקר, והיה ועודנו תחת עינו הפקוחה של בית המשפט באמצעות זרועו הארוכה.
15 לפיכך אין מקום להידרש לטענות התובע בעניין זה.
16
17 72. בנסיבות המקרה דנא, וכפי שיפורט להלן, שוכנעתי, כי דרישתו הגורפת של התובע לקבלת
18 מסמכים "מכאן ואילך", אינה עולה בקנה אחד עם התנאים הקבועים בדין, וודאי אינה
19 נדרשת לשם "קבלת החלטה בנושא שעל סדר יומה של האסיפה הכללית של החברה" כנדרש
20 בסעיף 185 לחוק החברות, ויתרה מכך, אפילו מדובר היה בעיון שזוהי תכליתו, הרי שלחברה
21 נתונה הזכות לדחות דרישתו, נוכח הפגיעה העלולה להיגרם לה בעקבות העיון, ונוכח ההכבדה
22 היתרה שיש בהיעתרות לדרישתו על רקע נסיבות העניין, ובהינתן כי הוא בעליה של חברה
23 מתחרה.
24
25 73. בתביעתו עותר התובע לקבלת "מסמכים בסיסיים בקשר עם החברה – ובכלל זה
26 פרוטוקולים של מינוי דירקטורים, דוחות כספיים, זימונים לאספות כלליות, דין וחשבון על
27 משיכות דיבידנדים (לרבות החלטות וסכומים), דין וחשבון על משיכות כספים על ידי בעלי
28 מניות והחלטות מהותיות של החברה ובכלל זה כרטיסי החו"ז של בעלי המניות בחברה,
29 העתקי חוות דעת שהוצאו מטעם ו/או על ידי המשיבים, וכן עותקי הפרוטוקולים של
30 האספות הכלליות וכן של דירקטוריון החברה החל משנת 2011" (עמ' 2 לכתב התביעה).
31
32 74. עיינו הרואות, אפוא, כי בתביעתו עותר התובע לקבלת מסמכי החברה משנת 2011 ועד מועד
33 הגשת התביעה לעיונו (להלן: "מסמכי העבר"), ולא צוין במסגרתה דבר בעניין הדרישה
34 לקבלת מסמכים לעתיד לבוא (להלן: "מסמכי העתיד").
35

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

75. במסגרת הדיון מיום 05.07.2018 שינה התובע החזית, והצהיר, כי הוא מוותר על הדרישה לקבל לידיו את מסמכי העבר, והעמידה על קבלת מסמכים מכאן ואילך: "לאחר שאני שומע את שאלות בית המשפט, אני משיב שאני מוכן לוותר על תקופת העבר ומבקש מכאן ואילך לקבל את המידע אודות (צ"ל: אותו – פ.ג.כ.) אני מבקש לקבל בגין החברה. אני אכן מתחרה. אני חברה מתחרה. אני עושה את אותם הפרויקטים. אני לא מבקש דוחות עכשוויים, אני לא מבקש דוחות מפרויקטים קיימים אלא דוחות כבעל מניות. אם אני מקבל דוחות כספיים על שנה אחורה, גברתי יודעת שאין מה לעשות עם זה. זה לא משהו שניתן להבין ממנו, זה לא יפריע לחברה. אני מבקש כבעל מניות איני יכול לקבל את העובדה שטוענים שאני לא בעל מניות אני בעל מניות. זה מה שאני מבקש. אני מבקש להיות מוזמן לאסיפות הכלליות של החברה ולקבל דוחות כספיים. מה שזכאי בעל מניות אבקש לקבל, בדיון" (עמ' 27 ש' 169 לפרוטוקול הדיון מיום 05.07.2018).

76. במסגרת הדיון שב בא כוחו של התובע על דבריו, לפיהם אין מניעה שימסרו לידיו המסמכים המבוקשים מכאן ואילך: "חבריי קופצים מבלי להקשיב לדינמיקה שהייתה פה. מר ... ביהמ"ש פנה אליו ושאל אם ניתן לצמצם את הדרישה, ענה מר ... שמבחינתו אין מניעה שמה שהוא מבקש יתקיים מעתה ואילך, מהסיבות שפירט בית המשפט שמרבית הדברים ידועים, כולל חיוב בחוזים, זאת הייתה הדינמיקה. אם מרשי מסכים לזה, וחבריי מסכימים לזה, אז אנחנו יכולים להסכים לזה. רק ביהמ"ש שאל את עו"ד לירז למה לא תסכימו, את התשובה הזו עדיין לא קיבלנו" (עמ' 29 ש' 11-6 לפרוטוקול הדיון מיום 05.07.2018).

77. למרות זאת ובהתעלם מן הדברים שנשמעו במסגרת הדיון, שב התובע במסגרת סיכומיו על הדרישה לקבל המסמכים משנת 2011 (ראו סעיף 14 לסיכומיו).

78. הנתבעים מצדם טוענים בעניין זה, כי אין זכר בכתב התביעה לעתירת התובע בהתייחס למסמכי העתיד, ומשכך אין מקום למתן סעד שלא התבקש בכתב התביעה, וכי ממילא הדרישה לקבלת המסמכים מכאן ואילך היא בבחינת דרישה תאורטית, וככזו היא משוללת יסוד בדיון.

79. יצוין, כי אפילו ניתן לראות בסעד לו עותר התובע בתביעתו כזה המתייחס למסמכי העבר ולמסמכי העתיד כאחד, גם במצב דברים זה, דינה להידחות, נוכח נסיבות המקרה דנא ושעה שאין היא עומדת בדרישות הקבועות בדיון, לרבות תנאי סעיף 185(א) לחוק החברות וחובת תום הלב החולשת, ממילא, על כל פעולה משפטית ומשמשת כיריעה הפרושה מעל לראשינו.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

80. כאמור, בסעיף 185(א) לחוק החברות מעוגנת זכות העיון של בעל מניות במסמכים הנוגעים לפעולה או לעסקה הטעונה אישור האסיפה הכללית (ס"ק 1) ושל בעל מניות בחברה פרטית במסמכים הדרושים לצורך קבלת החלטה שעל סדר יומה של האסיפה הכללית (ס"ק 2). דהיינו, על בעל המניות העותר לקבלת מסמכים מכוח הוראה זו להצביע על הטעם בגינו מתבקש העיון, וליתר דיוק, להוכיח, כי העיון במסמכים דרוש לשם מימוש זכויותיו ומילוי חובותיו כבעל מניות, הנוטל חלק באסיפות הכלליות של החברה ומשתתף בקבלת ההחלטות בה.
81. ברי, אפוא, כי עתירתו הגורפת של התובע לקבלת המסמכים מכאן ואילך אינה עומדת בדרישות הללו של הדין.
82. עוד יובהר, כי אפילו היה עומד התובע בדרישות הדין בעניין זה, הרי שסירוב החברה להיעתר לבקשתו הנשען על הוראת סעיף 185(ב) לחוק החברות, בדין ובצדק יסודו, וזאת מן הנימוקים דלהלן.
83. עפ"י הודאתו שלו, מנהל התובע עסק המתחרה בעסקיה של החברה. כפי שצוטט לעיל, במסגרת הדיון מיום 05.07.2018 הצהיר התובע מפורשות: **"אני אכן מתחרה. אני חברה מתחרה. אני עושה את אותם הפרויקטים"** (עמ' 27 ש' 10 לפרוטוקול הדיון מיום 05.07.2018).
- למותר לציין, כי הצהרה זו נמסרה מפיו בעל פה במסגרת דיון שהתקיים בהליך, כאמור, ובלא שעובדה זו הוזכרה בכתב התביעה שהוגש על ידו, במסגרתו הסתפק הוא בציון העובדה, כבדרך אגב כמעט, כי הוא "בחר לפרוש לענייניו ועיסוקיו (גם הם בתחום ה...)" (עמ' 3 סעיף 3 לכתב התביעה). זאת, על אף שהתובענה הוגשה, כאמור, תחילה בבית המשפט המחוזי בת"א, אשר אינו מעורה כלל בעניינם של הצדדים ובקונפליקט המשפחתי סביב השליטה בחברה ובכלל.
- זאת ועוד, דקות אחדות לפני שנמסרה הצהרת התובע נטענה על ידי בא כוחו טענה הפוכה, לפיה אין הוא מתחרה בחברה: **"לעניין טענה של מתחרים, הם לא מתחרים. אבל זה עדיין לא מונע מבעל מניה לראות את הדברים האלמנטריים או להשתתף באסיפות כלליות. האם אני יכול להיות בעל חברה א' ולהחזיק מניות בחברה ב', אין לי זכויות בחברה ב' כי אני אולי בניגוד עניינים בחברה א'".** לא. מה גם שהחזקת המניות לא נולדה היום, אלא נולדה עוד מתקופת הקמת החברות. החזקת חברות שמפעילות (צ"ל: "שלהן פעילות" – פ.ג.כ) דומה לפעילות של כל החברות, נעשתה על ידי... (התובע) כל השנים, לא הפריע לאף אחד, מעולם לא נטען לתחרות" (עמ' 14 ש' 8-13 לפרוטוקול הדיון מיום 05.07.2018).

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

84. הנה כי כן, ובהינתן הודאתו של התובע, לית מאן דפליג, כי הוא מנהל עסק המתחרה בעסקיה של החברה.

85. השאלה הנשאלת כעת היא, אפוא, האם עצם היותו בעליה של חברה המתחרה בעסקי החברה יש בו להצדיק סירובה של החברה להתיר לתובע לעיין במסמכים המבוקשים על ידו, אם לא.

86. סבורני, כי התשובה לכך היא בחיוב.
כאמור, סעיף 185(ב) לחוק החברות מעניק לחברה הזכות לסרב לבקשת בעל מניה לעיין במסמכיה מהטעמים המוזכרים לעיל.

87. בשנת 2011 פרש התובע משורות החברה והקים חברה מתחרה. במהלך שנת 2016 שב התובע לחברה ומילא תפקיד של מנכ"ל משותף יחד עם הנתבע 1, אלא שבחלוף פרק זמן קצר פרש מן החברה שוב.

88. מן התשתית הראייתית המונחת לפניי עולה, כי ביום 29.12.2016 נשלח ע"י החברה באמצעות בא כוחה דאז, עו"ד רון ברקמן, מכתב תשובה למכתב התראה טרם נקיטת הליכים משפטיים שנשלח אליה מטעם התובע, ובמסגרתו נכתב ע"י ב"כ החברה כהאי לישנא: "**כפי שוודאי ידוע לך, לאחרונה השלימה חברת.... ("החברה") את הליך הפיטורין של מרשך מתפקידו בחברה, וזאת בין היתר לאחר שנודע לה, כי הלה ניצל את תפקידו בה כמנכ"ל משותף לקידום ענייניו האישיים (בין היתר לקידום חברה מתחרה שבבעלותו), בניגוד לטובת החברה ותוך שהוא גורם לה נזקים כבדים**" (ההדגשות אינן במקור - פ. ג.כ.; ראו נספח ח' לכתב התביעה).

89. תימוכין לאמור ניתן למצוא בפרוטוקול האסיפה הכללית של החברה אשר התכנסה ביום 14.12.2016 בה נטלו חלק ח. ו-נ. מכוח יפוי הכוח שניתן להם ע"י מ. התובע לא הופיע לישיבת האסיפה הכללית, הגם שזומן אליה כדין, ובפרוטוקול האמור נכתב לאמור: "**זומן מר ... לאסיפה זו, וזאת למרות שבשנת 2011 עזב את החברה וביקש למחוק אותו מכל קשר לחברה, לרבות רישומים אצל רשם החברות**".

עיון בפרוטוקול האמור מלמד אודות השיקולים שהובילו להחלטה על סיום העסקתו של התובע כמנכ"ל משותף בחברה: "**מר נ.: ביום 09.10.16 נתקבלה החלטה לצרף את ... (התובע) כמנכ"ל משותף....לצערי הרב, במקום לפעול לטובת החברה החל ... (התובע), מיד עם צירופו לפעול לקידום האינטרסים האישיים שלו ובניגוד לטובת החברה (לרבות קידום**

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

חברה מתחרה שבבעלותו על חשבון החברה). ל.... (התובע) נשלחו מספר מכתבים המבהירים ומבקשים כי יחדל מהתנהלותו זו, משלא עשה כן, לא נותרה ברירה וביום 29 בנובמבר 2016, זמן קצר לאחר מינויו, נשלח ל... (התובע) מכתב הזמנה לשימוע לפני פיטורין... גם בימים האחרונים התעלם.... (התובע) מהפניות אליו לחדול מהתנהגותו והמשיך לפעול בניגוד לטובת החברה ולקידום ענייניו האישיים".

...
"גברת ח.: (התובע) עומד בניגוד עניינים חמור שעה שהוא בעלים ומנכ"ל של חברה המתחרה ישירות בחברה ובאשכול החברות. ... (התובע) ממשיך להתחרות בחברה (... כמעט ולא הגיע למשרדי החברה ובמקום זאת, פקד את החברה הפרטית שלו), דבר העומד בניגוד לחוק. הסכנה היא כי ינצל את המידע ואת קשרי החברה כהזדמנות להשיא את רווחיו האישיים. בנוסף, ... (התובע) פעל בניגוד לטובת החברה, לרבות בימים אלו, בפניות לצדדים שלישיים ולבנקים באופן שמפריע לפעילות השוטפת" (ראו נספח 3 לכתב ההגנה של החברה). בישיבה זו הוחלט להפסיק לאלתר העסקתו של התובע ע"י החברה.

90. יוער, כי התובע לא פעל בשום צורה ובשום אופן לביטול פיטוריו ע"י החברה, והמשיך וממשיך לנהל חברה מתחרה.

91. מן האמור לעיל עולה בבירור, כי לעובדה שהתובע מחזיק בעסק המתחרה בחברה היה קשר ישיר לפרישתו משורותיה ולסיום תפקידו כמנכ"ל משותף בה, עת החברה מצאה, שהוא פעל ביודעין לקידום ענייניה של החברה שבבעלותו על גבה ותוך הקרבת טובתה. לטעמי, די בכך כדי לעמוד בתנאים הקבועים בסעיף 185 (ב) לחוק החברות, דהיינו סירוב החברה לחשוף המסמכים על יסוד הוראת הסעיף מוצדק, שעה שברור, כי חשיפתם בפני התובע עלולה לגרום לפגיעה באינטרסים שלה, בסודותיה המסחריים ובטובתה בכלל.

92. כאמור, התובע אף הצהיר מפורשות במסגרת הדיון, כי החברה שבבעלותו מבצעת פרויקטים דומים לאלה המבוצעים ע"י החברה. במצב דברים זה, ואין צורך להכביר מלים בעניין, פשיטא, כי חשיפתו למסמכי החברה אינה אלא פגיעה ישירה באינטרסים שלה. החברה שבבעלות התובע והחברה שבלב דיונו שייכות שתיהן לענף ה..., ומבצעות פרויקטים דומים המופנים לקהל יעד דומה. אין צורך בדמיון פורה כדי שנראה בעיני רוחנו מצב די שכח בו שתי החברות מתחרות על ביצוע פרויקט מסוים ושתייהן מגישות הצעות בעניין לאותו מכרז. מאליו מובן, כי ככל שהתובע ייחשף למסמכי החברה, יעניק הדבר יתרון בלתי הוגן לחברה שבבעלותו על חשבון החברה שבלב דיונו, אשר עלול להביא להפסד שלה במכרז, על כל הנובע מכך.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

93. ברור גם, כי משהתובע מחזיק במלוא המניות בחברה אחת ומנגד במאית האחוז (!) ממניות החברה האחרת, והן מתחרות זו בזו, ידאג הוא לקדם האינטרסים של הראשונה תוך רמיסת, או לכל הפחות, התעלמות מאלה של רעותה.

94. כן יוער, כי דרישת התובע לקבל לעיונו מסמכי העתיד של החברה מלמדת ביתר שאת, כי המניע שמאחוריה הוא השגת יתרון בלתי הוגן עבור החברה שבבעלותו על פני החברה שבלב דיונו ואולי גם ביחס לחברות מתחרות נוספות.

95. דרישה זו אף מטילה צל כבד על הוגנות הבקשה, ומטה את הכף אל עבר האפשרות שהבקשה נגועה בחוסר תום לב של ממש.

96. עוד מצאתי לציין, כי שוכנעתי שלדרישת התובע זיקה עזה לסכסוך המשפחתי המר הנטוש בין הצדדים ונסוב סביב ניהול החברה, ולא בכדי הוגשה התובענה מושא ההליך שבכותרת בסמוך להגשת התובענות הנוספות בבית משפט זה ע"י התובע דכאן ואחיו מר ... בעניין השימוש בייפוי הכוח ובעניין מינוי אפוטרופוס למ, וכי מטרתה היא השגת מידע, אשר עשוי היה לסייע לו בניהול הליכים אלה.

97. זאת ועוד, אין חולק, כי התובע בחר מיוזמתו להתפטר מתפקידו בחברה ולפרוש ממנה כבר בשנת 2011, תוך שהוא מבקש מ-מ, באופן שאינו משתמע לשתי פנים, כי שמו יוסר מהרישומים במוסדות הרלוונטיים כמנהל באשכול החברות לרבות רשם החברות, בנקים ועוד.

98. עוד אין חולק, כי מאז פרישתו מן החברה ועד חודש אוקטובר 2016 הוא פעל לניתוק כל זיקה שהיא בינו ובין החברה ומשך ידו מכל עיסוק שהוא בענייניה, ובתוך כך לא הופיע לישיבות של האסיפה הכללית, לא לקח כל חלק שהוא בניהול החברה, לא ביקש לעיין במסמכי, ודה פקטו נהג כמי שהתנתק ממנה ומכל הקשור בה לחלוטין. כאמור, בחודש אוקטובר 2016 הוא מונה כמנכ"ל משותף של החברה ומילא תפקיד זה למשך כחודשיים ימים בלבד, ולאחר כן החליטה החברה לסיים העסקתו. במקביל, נפתחו בחודש דצמבר 2016 על ידו וע"י אחיו ... שני הליכים בבית משפט זה, כאמור, וחודש אחד בלבד לאחר מכן פתח התובע בהליך דנא.

99. בראי הנסיבות הללו מצאתי, אפוא, כי אפשרות מסתברת יותר היא, שההליך דנא ננקט בחוסר תום לב ומשיקולים זרים, תוך ניצול מעמדו של התובע, לפחות עפ"י הרישום, כבעל מניה אחת בחברה ובחסות הדין, לכאורה, על מנת להשיג מידע אודות החברה אשר ישמש אותו אגב ניהול ההליכים בבית משפט זה ונסובים סביב ענייניה, ואשר עשוי גם, כאמור, להעניק לו ולחברה שבבעלותו יתרון בהיותן חברות מתחרות.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

100. בעניין זה מצאתי טעם רב בטענות החברה בדבר ההשתק והמניעות ביחס לדרישת התובע לעיון במסמכי החברה, שעה שמאז פרש משורותיה, הוא יצר בהתנהגותו מצג לפיו הוא מוותר על זכויותיו כבעל מניה בה :

א- מהחומר המונח לפניי עולה, כי חרף היותו בעל מניה לא עמד התובע על זכותו לקבלת דיבידנדים מהחברה, הגם שהתקבלו על ידה החלטות על חלוקת דיבידנדים ל-מ., בעל השליטה בה ובסכומי עתק - ראו נספח 1 לכתב ההגנה של החברה לפיו בשנת 2009 עת עבד עדיין התובע בחברה, הוחלט ע"י החברה לחלק, וליתר דיוק לזכות את מ. בלבד בדיבידנד על סך 22 מיליון ₪, עת בדיווח שהוגש לרשות המיסים צוין, כי הוא אוהז במלוא מניותיה של החברה וכך גם בשנת 2010 עת אושרה ע"י החברה חלוקת דיבידנד בסך 25 מיליון ₪ ל-מ. בלבד. גם בדיווח שהוגש לרשות המיסים בעניין חלוקה זו צוין, כי מקבל הדיבידנד הוא מ. בלבד, כי מס' המניות המונפקות בחברה הוא 10,000 וכי כולן מוחזקות בידי מ., כך שעפ"י ההצהרות והדיווחים שהוגשו לרשות המיסים, בהקשר דנא, מלוא מניות החברה מוחזק בידי מ.

מן התשתית הראייתית המונחת לפניי עולה, כי אין שום אינדיקציה לכך שהתובע מחה באופן כזה או אחר על החלטות החברה לחלק דיבידנדים ל-מ. בלבד ו/או כי הוא חלק על תוכן הצהרותיה בפני רשויות המס.

ב- אין חולק, כי בין השנים 2011-2016, דהיינו עד פרוץ הסכסוך המשפחתי, לא נהג התובע בשום צורה ובשום אופן כבעל מניה בחברה, ובתוך כך, כאמור, לא דרש עיון במסמכיה, לא השתתף בישיבות האסיפה הכללית, לא קיבל דיבידנדים מתוך רווחיה, וככלל לאורך השנים לא עמד על זכויותיו כבעל מניה, ובכך יצר כלפי החברה ו/או כלפי מ. ו/או כלפי יתר בני המשפחה וכולי עלמא מצג, לפיו אין הוא בעל מניה, כי אם לכל היותר נושא משרה בה.

ג- עיון בנוסח מכתב ההתפטרות שהגיש התובע לחברה בשנת 2011 אף הוא מעיד, כי הוא גמר אומר בדעתו לנתק כל זיקה לה, וכי אין הוא רואה עצמו כאחד מבעליה כלל, ויתרה מכך - רואה ב-מ. בעליה הבלעדי: **"מזה 12 שנה אני עובד בחברתך מתוכן 11 שנה שימשתי כמנכ"ל החברה. ברצוני להודיע על התפטרותי מחברתך לאלתר.... מצ"ב כרטיס האשראי שברשותי. בנוסף אבקש כי שמי יוסר מהרישומים במוסדות הרלוונטיים כמנהל אשכול החברות לרבות, רשם החברות, בנקים ועוד. החלטתי זו היא סופית ומוחלטת"** (ראו מכתב ההתפטרות של התובע מיום 23.03.2011 נספח 2 לכתב ההגנה של הנתבעים 1 ו-3). בחירת המלים ע"י התובע וניסוח מכתב ההתפטרות שלו

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

מחזק גם כן המסקנות דלעיל בעניין הלוך הרוח שלו ובעניין המצג שהוא יצר כלפי החברה וכלפי מ., לפיו אין הוא בעל מניה בחברה, וככל שכן, הוא מוותר עליה ועל הזכויות הנובעות ממנה.

101. יודגש שוב, כי שעה שלא מונח לפניי הליך שעניינו שאלת בעלותו של התובע במניית החברה, הרי שאין מקום לקבוע ממצא עובדתי בשאלה זו באופן אינצידנטלי. עם זאת ובהקשר בו עסקינן, על רקע הנסיבות האופפות המקרה דנא, עת הדרישה לעיון במסמכי החברה הגיחה לפתע אל העולם אגב מחלתו של מ. ואובדן כשרותו המשפטית והסכסוך המשפחתי סביב השליטה בחברה וניהולה, אשר בא לעולם בעקבותיהם, בעוד שנים רבות קודם לכן, לא עלתה מצדו דרישה דומה, יש ליתן משקל של ממש להתנהגות ולהתנהלות התובע, המקימות, כאמור, מחסום בפניו, ושומטות הקרקע תחת דרישתו.

102. הנה כי כן, מצאתי, כי בעת הגשת התובענה מושא ההליך שבכותרת מנוע היה התובע, לאחר שנים ארוכות בהן לן על זכויותיו כבעל מניה, ובפרט נוכח עיתוי הגשתה והרקע להגשתה, לעמוד על זכותו לעיין במסמכי החברה באשר הם.

103. זאת ועוד, מצאתי, דווקא על רקע נסיבות המקרה דנא, כי להיקף אחזקותיו של התובע במניות החברה ישנה חשיבות ראשונה במעלה, המשליכה גם על התוצאה אליה הגעתי.

104. אכן, בסעיף 3.2 לתקנון החברה נקבע לאמור: **"כל מניה, מבלי להתחשב בערכה הנקוב, מקנה זכות לקבל הזמנות, להשתתף ולהצביע באסיפות החברה. לכל המניות זכויות שוות ביניהן ביחס לסכומי ההון ששולמו או שזוכו כמשולמים על ערכן הנקוב, בכל הקשור לדיבידנד, חלוקת המניות הטבה וכל חלוקה אחרת, החזר ההון ולהשתתפות בחלוקת עודף נכסי החברה בפירוק"** (נספח ג לכתב התביעה).

105. לכאורה, הוראות התקנון אינן יוצרות הבחנה בין בעלי המניות בכל הנוגע לזכויותיהם ככאלה.

דא עקא, שבנסיבות המקרה דנא כפי שהובאו לעיל בהרחבה, השכל הישר ושיקולי הגינות מחייבים המסקנה, כי אין מקום לגזור גזירה שווה בין התובע האוחז במאית האוחז (!) ממניות החברה ובין מ. האוחז ב- 99.99%, וודאי לא משעה שהחברה לא נהגה בתובע כבעל מניה, והוא לא מחה על כך, ועל אחת כמה וכמה שעה שהוא עצמו לא ראה עצמו כבעל מניות בה, לא נהג ככזה כלפיה ובכלל. למסקנה זו משנה תוקף בראי כלל הנסיבות, עת לא זו בלבד ששיעור האחזקות של התובע בחברה הוא זניח, אלא נקבע גם, כי תביעתו נגועה בחוסר תום לב והוגשה ממניעים זרים, כי הוא מנוע מהגשתה ומושקע מלטעון טענותיו נוכח התנהלותו לאורך השנים, ונקבע עוד, כי העתרות לדרישתו עלולה לפגוע בטובת החברה.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

נהיר, אפוא, כי אימוץ עמדת התובע והפרשנות שלו להוראות התקנון יוביל לתוצאה
אבסורדית, שיש בה כדי לחתור תחת טובת החברה ולפגוע בה.

106. יתר על כן, גם אלמלא מצאתי דופי בעצם הגשת התביעה ע"י התובע, ומדובר היה בבקשה
תמה שלו, מאמצת אני, בכל הענווה, בשתי ידיים את קביעות בית המשפט המחוזי בפרשת
אילן (מפי כב' השופט גרוסקופף), לפיהן אין לראות בזכות העיון במסמכי החברה המוקנית
לבעל מניות בה זכות גורפת בהתעלם משיעור האחזקות שלו בה. לשון אחר: שיעור אחזקותיו
של בעל מניות בחברה הוא פרמטר כבד משקל עת נשקלת על ידה בקשתו למימוש זכות העיון
שלו במסמכיה. בית המשפט מבהיר שם השיקולים שהנחו את המחוקק בהעדיפו את זכות
העיון הממוקדת על פני הגורפת: **"מודל הזכות הגורפת אינו נותן משקל מספיק להיקף
האחזקות של בעל המניה בחברה, אלא מעניק, לכאורה, לבעל מניות המחזיק באחוזים
נכבדים מהון המניות של החברה אותה זכות לקבל מידע כמו לבעל מניות המחזיק בשבריר
אחוז ממנו. די שבעל המניות יכול להצביע על קיומה של מטרה הקשורה לזכויותיו, על מנת
שהיה זכאי למידע, וזאת בין אם אחוז אחזקותיו גבוה ובין אם הוא זעום. מצב דברים זה
אינו רצוי, ואף בו טמון הסיכון הכפול של הכבדה טורדנית מחד, ודליפת מידע סודי מאידך"**
(ראו פרשת אילן הנ"ל).

107. נהיר, אפוא, כי המקרה דנא, אף שבהקשר בו עסקינן נסיבותיו חריגות באופן בולט (והכוונה
בעיקר, אך לא רק, לשיעור אחזקותיו הזניח של התובע והזיקה, או ליתר דיוק העדר הזיקה
שלו לחברה בתקופה הרלוונטית), הוא בבחינת דוגמה מובהקת לסיטואציה אותה ביקש
המחוקק למנוע - הכרה בזכות העיון של בעל מניות במסמכי החברה כזכות גורפת, מוחלטת,
אוטומטית וללא כל הבחנה שהיא.

108. על פניו, תוצאה זו אליה הגענו אינה חלה על מסמכים בהם ביקש התובע לעיין אשר
מסתופפים בין אמותיהם של סעיפים 184 ו-187 לחוק החברות. דא עקא, שלטעמי, לא כך
הוא הדבר.

109. דרכו של עולם היא, כי בשבתו בדין על בית המשפט לצקת תוכן לתוך הוראותיו של החוק
ולפרשן. מהו, אפוא, טיבם של יחסי המחוקק (אשר ניסחן) והשופט (אשר נדרש לפרשן)? יפים
לעניין זה דברי פרופ' אהרן ברק, המתארים אותם כשותפים להליך הפרשנות, כשלכל אחד
מהם ייעוד משלו:
**"מחוקק ושופט שותפים במפעל הפרשני. האחד משלים את האחר. המחוקק מניח את
היסוד למפעל זה בקבעו את הטקסט המשמש בסיס לפרשנות, והשופט נותן לו מובן.
המחוקק מניח את המסד, השופט מניח את הטפחות...."** (א.ברק "פרשנות במשפט –
פרשנות בחקיקה" הוצאת נבו (תשנ"ג – 1993), עמ' 63).

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

כידוע, מלאכת הפרשנות במשפט מושתתת על שלושה כללים: כלל הלשון, כלל התכלית וכלל שיקול הדעת השיפוטי (ראו ספרו של פרופ' ברק הנ"ל, עמ' 80).

פרופ' ברק שב על הדברים בכובעו כשופט בית המשפט העליון בפרשת קניג:
"אין השופט רשאי להסתפק בבדיקה לשונית, שכן החוק אינו אך טקסט בלשני גרידא. החוק הוא יצירה נורמטיבית, הבאה להגשים תכלית חברתית, והוא ביטוי למדיניות, על הפרשן לחשוף מבין קשת האפשרויות הלשוניות את המשמעות אשר תגשים את מטרת החוק". (ד"נ 40/80 קניג נ' כהן, פד"י ל"ו (3), 701, 715).

כן הגדיר השופט ברק (כתוארו אז) את תכלית החקיקה כ- "מטרות, ערכים, מדיניות, פונקציות חברתיות ואינטרסים אשר דבר החקיקה נועד להגשים. תכלית החקיקה היא מושג נורמטיבי, היא מורכבת מתכליתו הסובייקטיבית של דבר החקיקה ומתכליתו האובייקטיבית" (בג"צ 693/91 אפרת נ' הממונה על מרשם האוכלוסין, פ"ד מז(1) 749).

בספרו הנ"ל מבהיר פרופ' ברק, כי לפי כלל התכלית יש לפרש את לשון החקיקה באופן שיגשים את תכליתה, וכי מבין המשמעותות הלשוניות השונות שהטקסט החקיקתי סובל, יש לבחור במשמעות (המשפטית) המגשימה את התכלית המונחת ביסודו באופן המלא ביותר (שם, עמ' 85). כלל זה הפך יסוד מוסד בשיטתנו, ובית המשפט העליון אימצו והחילו מאז פעמים הרבה בפסיקתו (ראו למשל פסק דינה של הנשיאה (כתוארה אז) השופטת בייניש ב- דנ"פ 10987/07 מדינת ישראל נ' ברק כהן, פ"ד סג(1) 644).

110. ומדברים כלליים אלה נשוב לענייננו.

תכלית הוראותיהם של סעיפים 184, 185 ו-187 לחוק החברות, אשר בלב דיונו היא מתן אפשרות לבעלי מניות לקבל מידע אודות החברה במסגרת זכותם לקחת חלק בהתנהלותה (ע"א 741/01 קוט נ' עיזבון ישעיהו איתן ז"ל, פ"ד נז(4) 171, 187).
הוראות אלו אינן עומדות בפני עצמן אלא נטועות בדין בכלל ובחוק החברות בפרט. משכך, יש לפרשן באופן העולה בקנה אחד ומתיישב עמם.

גם אם נניח שכלל הלשון מורנו להבחין בין המסמכים הבאים לכאורה בגדרן של הוראות הסעיפים 184 ו-187 לאלה הבאים לכאורה בגדרה של הוראת סעיף 185 לחוק החברות (וראו למשל פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בפרשת אליוב), הרי שבנסיבות המקרה דנא כלל התכלית וכלל שיקול הדעת השיפוטי מובילים בהכרח למסקנה הפוכה, ולדעתי מטים הכף אל עבר התייחסות זהה לכל המסמכים שהעיון בהם התבקש ע"י התובע.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

1 כאמור, ואיני רואה טעם לשוב על העובדות באשר הובאו לעיל בהרחבה, התובע אוcho במאית
2 האחוזה ממניות החברה; ובתקופה הרלוונטית לדיונו הוא לא ראה עצמו כבעל מניה בה, לא
3 נהג ככזה וגם החברה מצדה לא נהגה בו כך.

4 זאת ועוד, וכפי שנכתב לעיל, התנהלות בעל מניה כפופה, בכל הנוגע למימוש זכויותיו ביחס
5 לחברה, לחובת תום הלב.

6 ברי, אפוא, כי יש לקרוא לתוך הוראותיהן של סעיפים 184 ו-187 לחוק החברות, כתנאי
7 מכללא, חובת תום הלב הרובצת על כתפי בעל המניה ומימוש זכות העיון המעוגנת בו
8 למטרות כשרות, ובהן הגנה על ערכה של המניה ועל הזכויות הנובעות ממנה.

9
10 משבאנו למסקנה, כי המניע לדרישת התובע אינו מימוש הזכות לקחת חלק בהתנהלות
11 החברה, ומשבאנו למסקנה, כי הוא בעליה של חברה המתחרה בעסקי החברה נושא דיונו
12 ודרישתו נגועה בחוסר תום לב והיותו בעל מניה בה אינו אלא עניין פורמלי בלבד, וכי הנזק
13 שעלול להיגרם לחברה כתוצאה מהערתות לדרישתו או לכל חלק ממנה עולה עשרות מונים על
14 התועלת שבמימוש זכות התובע (הנובעת לכל היותר מפרשנות דווקנית ולשונית-צרה של
15 הוראת הדין והתקנון), הרי שעל יסוד כלל התכלית ושיקול הדעת המסור בידי בית המשפט,
16 יש לבחור בפרשנות להוראת הסעיף השוללת זכות העיון שלו במסמכי החברה הבאים בגדרו,
17 הן משום שהניסיון לממשה אינו עונה אחר דרישת תום הלב הרובצת עליו והן משום שלצורך
18 העניין אין לראות בו בעל מניה.

19
20 111. נוכח האמור בהרחבה לעיל, דין התביעה להידחות.

21
22 112. פסק הדין ניתן לפרסום תוך השמטת שמות הצדדים ופרטים מזהים נוספים.

23
24 113. התובע יישא בהוצאות הנתבעים 1 ו-3 בסך 10,000 ₪ כל אחד ובהוצאות הנתבעת 2 בסך
25 15,000 ₪ וזאת תוך 30 יום מהיום.

26
27 114. בכך תם הדיון בהליך והמזכירות תסגור התיק.

28 115. פסק הדין יומצא לצדדים באמצעות באי כוחם.

29
30 ניתן היום, כ"ד אלול תש"פ, 13 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תמ"ש 17-01-48434 אלמוני נ' פלוני ואח'

פאני גילת כהן, שופטת

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

מורה לפרסום